

omvärldsbevakning

"Installationer är en dold potential"

Igår

Fler fastighetsägare kan skapa mer cirkulära flöden och få in mer återbruk i beståndet. Foto: Andrey Popov

Glöm inte bort att ta vara på installationerna när fastigheter rivs eller renoveras. Potential finns för återbruk av bland annat ventilationskanaler, kabelstegar och apparatskåp.

När fastigheter rivs eller renoveras slängs ofta byggmaterial som det egentligen inte är något större fel på. Sedan 2019 driver teknikkonsultföretaget Bengt Dahlgren AB ett innovationsprojekt med fokus på återbruk av installationsprodukter. Projektet leds av Anton Zita, innovationsledare och Maria Perzon, hållbarhetsansvarig och senior miljökonsult.

De båda berättade om sina erfarenheter kring återbrukade installationer när Återbruk Väst anordnade ett webinarium med titeln "Så lyckas vi med återbruk i bygg- och fastighetsbranschen".

Bengt Dahlgren, som anslöt sig till Återbruk Väst i mars 2020, strävar efter att leda utvecklingen för att tillgodose att:

- Återbrukade installationer finns tillgängliga på marknaden

- Det finns system för hantering och god framförhållning
- Byggprocessen och dess aktörer har rätt förutsättningar.

– Målet är att kunna projektera återbrukade installationer för våra kunder, sa Anton Zita.

Viktigast med funktionen

– Installationer är en dold potential. Det har funnits många projekt inom återbruk. Vi vill påstå att installationer hittills har varit lite bortglömda. Det är något som vi vill ändra på, framhöll Anton Zita.

Skälen till varför installationerna inte har varit så förekommande vid återbruk är bland annat för att de inte alltid syns så mycket.

– Det ser vi mycket som en fördel. Det är ju lättare att återbruka en produkt som placeras utom synhåll. Det är ok med skav eller mindre skador så länge som funktionen är intakt. Det är det som avgör om den är lämpligt att återbruka eller inte.

Dessutom är det så att många installationer är gjorda av stål och stål har en väldigt hög klimatpåverkan.

– Ett kilo nytt stål motsvarar 2,5 kilo koldioxidekvivalenter, sa Anton Zita.

Flera bedömningsfaktorer

Vid återbruk behöver hänsyn tas bland annat till om den återbrukade produkten har större vatten- och energiförbrukning än motsvarande ny. Det är möjligt att räkna ut vid vilken tidpunkt den kritiska så kallade nollpunkten inträffar för en befintlig produkt i förhållande till en ny. Det handlar helt enkelt om när det inte lönar sig med återbruk.

Viktiga bedömningsfaktorer generellt är klimatpåverkan, livslängd, ekonomiskt värde, driftskede (energi/vatten) och praktiska möjligheter.

Börja i liten skala

Man brukar räkna med att byggsektorn idag står för omkring en femtedel av Sveriges koldioxidutsläpp. Samtidigt slängs tusentals ton fungerande byggmaterial och inredning i samband med rivningar och renoveringar. Ett sätt att minska på byggsvinnet är att jobba med återbruk.

Maria Perzon uppmanade därför alla att i nästkommande projekt testa att återbruka minst en installationsprodukt och sedan dela med sig av sina erfarenheter.

– Det minimerar kostnaden och risken för det enskilda projektet. Om någonting skulle gå fel kommer det inte att bli alltför dyrt att åtgärda felet. Om vi gör så här kommer vi tillsammans att snabbt kunna komma upp i stor industriell skala.

Bengt Dahlgren har hittills haft flera uppdrag där återbruk varit aktuellt, som till exempel Göteborgs Stads fossilfria förskola Hoppet och Chalmersfastigheters projekt Rymdrummet på

Onsalahalvön. Bland annat har återbruksprojektering och inventeringar utförts.

OM TIO I TOPP LISTAN

Bengt Dahlgrens egen Tio I Topp-lista innehåller:

- Apparatskåp
- Givare och rumsregulatorer
- Kabelstegar
- Kablage
- Ljusarmaturer
- Porslin och blandare
- Radiatorer
- Till- och frånluftsdon
- Ventilationskanaler
- WC.

FAKTA ÅTERBRUK VÄST

Det är en samverkansarena mellan fastighetsägare, arkitekter, konsulter, offentliga aktörer och forskare som vill hitta metoder för att skala upp återbruket inom byggsektorn till en industriell nivå.

Projektet har genomfört ett antal fallstudier i Västsverige. Det handlar om återbruk ur flera aspekter – vid rivning, ombyggnad, nybyggnad och digitalisering av befintliga materialresurser.

Målet är ett ökat återbruk för en mer hållbar byggbransch och leds av IVL Svenska Miljöinstitutet i samarbete med Business Region Göteborg.

Källa: IVL Svenska Miljöinstitutet

ANNELIE BJÖRLING

Redaktör Renovering

;